

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobců: a) O. A. T.-B.
b) A. R. T.
oba st. přísl. N. f. r.
oba t. č. pobytem X

zast. advokátkou Mgr. Terezou Kováčovou
sídlem Výstaviště 405/1, 603 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 8. 2025, č. j. OAM-1025/ZA-ZA11-K03-2024,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 8. 2025, č. j. OAM-1025/ZA-ZA11-K03-2024 („napadené rozhodnutí“), nebyla žalobcům udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Proti napadenému rozhodnutí žalobci brojí žalobou, neboť se domnívají, že jim měl být udělen azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu, humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu nebo alespoň doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. c) téhož zákona.
2. Žalobci požádali o mezinárodní ochranu dne 5. 8. 2024. Žalobkyně uvedla, že nikdy nebyla politicky aktivní. Politicky aktivní byli pouze její otec a manžel, kteří již nežijí. Otec chtěl být ve správě v jejich vesnici a manžel chtěl být členem městské rady. Žalobkyně je vdova, její druh žije v ČR a má povolení k pobytu. Žalobkyně s ním má syna, který rovněž žádá o mezinárodní ochranu a dále má tři dcery z předchozího manželství, které všechny žijí v N.
3. Jako důvod žádosti žalobkyně uvedla, že se v N. necítí být v bezpečí. Před 6 lety byl v N. zabit její manžel, minulý rok v říjnu byl zabit její otec. Žalobkyně je nejbližší příbuzná svého otce, proto ji hledají. Po zabití otce musela žalobkyně utíkat a měnit místa pobytu, neboť ji hledali. Žalobkyně požádala o španělská víza, ale přijela do ČR za otcem svého syna. Z N. odcestovali dne 11. 1. 2024 do Španělska a do ČR přicestovali dne 12. 1. 2024.
4. V rámci pohovoru ze dne 8. 8. 2024 žalobkyně mimo jiné uvedla, že ve vlasti prodávala oblečení a byla kuchařkou. Odcestovat z vlasti se rozhodla, když byl zabit její otec, obávala se o svůj život. Otec žalobkyně byl v politice mnoho let. Žalobkyně neví, kdo ho zabil. Otec jí před svou smrtí řekl, že je jeho život v ohrožení z důvodu politiky. Vyšetřování jeho smrti ještě neskončilo, policie hned nezasáhla a protahuje čas vyšetřování. Žalobkyně začala dva dny po smrti svého otce dostávat telefonické výhrůžky, volali jí během dvou dnů čtyřikrát nebo pětkrát. Vyděrači chtěli znát činnost jejího otce a chtěli nějaké dokumenty a peníze. Žalobkyně jim nic nedala, neměla přístup k otcovým záležitostem a o politiku se nikdy nezajímala. Vyděrače neznala a neví, jak se dostali k jejímu telefonnímu číslu. Známa otce žalobkyni řekla, že když žalobkyně odcestovala, přišli za ní i osobně, k domu přijely dvě auta. Od smrti svého otce je žalobkyně s rodinou neustále na útěku. Odešla s matkou, starší sestrou a čtyřmi dětmi. Přespávali po hotelech a stěhovali se po celé Nigérii. Žalobkyně radši vyhodila starou SIM kartu. Když byli na útěku, nikdo je nenašel, sousedé volali její matce a říkali, že vyděrači stále chodí k nim domů.
5. Žalobkyně dále uvedla, že neví, proč jí bylo vyhrožováno. Měla otci uschovat 5 000 000 NGN. Peníze museli použít při útěku. Žalobkyně si myslí, že jí vyhrožovali kvůli penězům, ale také proto, že vyděrači si myslí, že má od otce nějaké dokumenty. Žalobkyně se kvůli výhrůžkám obracela na tři různé policejní stanice, slíbili jí, že budou výhrůžky vyšetřovat. Věc stále vyšetřují.
6. Na dotaz, proč odcestovala pouze se synem, žalobkyně uvedla, že ostatní nemají nigerijské cestovní doklady a vyhrožováno bylo pouze jí. Ostatní členové rodiny žalobkyně se odstěhovali do města Seme. Děti kvůli útěku nemohou chodit do školy. Na dotaz, proč si vyřizovala cestovní doklady ještě předtím, než byl zabit její otec, žalobkyně uvedla, že měla cestovní doklad, který vypršel, nemyslela si, že ho někdy použije. Cestovní doklad vyřídila rovnou i pro syna.

7. Před odcestováním se žalobkyně vrátila s rodinou na 12 dní do Lagosu za účelem vyřízení víz. Na jednom místě byli maximálně 5 dní a nikdo je nenašel. Ze země nevycestovala ihned po smrti svého otce, musela se ujistit o bezpečí svých dcer a požádat o vízum. Při vyřízení víza ani při odletu z Lagosu neměla žádné potíže. Žalobkyni nyní nikdo nevyhrožuje, vyděrači na ni nemají kontakt. Stále ale volají její sestře a ptají se na žalobkyni. Žalobkyně svůj problém nemohla vyřešit přestěhováním, protože není záruka toho, že vyděrače v N. nepotká. V N. bude mít žalobkyně problémy, pokud se vyděrači dozví, že se vrátila.
8. Se svým nynějším partnerem se žalobkyně seznámila v Nigérii v roce 2020. V N. žil, když se seznámili a nyní pracuje v ČR. Žalobkyně s ním do ČR neodešla, protože tehdy se měla v N. dobře se svými dcerami. Partner jí zařídil ubytování. Nebydlí s ním proto, že má jinou přítelkyni.
9. Součástí správního spisu je Informace OAMP ze dne 10. 9. 2024, N., *Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí* a Informace OAMP ze dne 21. 3. 2025, N., *Boko Haram, aktuální situace a pole působnosti*.
10. Žalovaný v napadeném rozhodnutí předně konstatoval, že žalobkyni nelze považovat za zranitelnou osobu ve smyslu zákona o azylu, neboť do ČR přicestovala za otcem svého nezletilého syna. Žalobkyně dle žalovaného nebyla ve vlasti azylově relevantním způsobem pronásledována. Výhrůžky, které dostávala, představovaly nelegální činnost soukromých osob, která byla a stále je vyšetřována nigerijskou policií.
11. Žalobkyně, ani její syn nemohou pociťovat ve vlasti odůvodněnou obavu z pronásledování. Žalobkyně z vlasti odjela proto, aby se vyhnula výhrůžkám soukromých osob. Potvrdila, že odjížděla v době, kdy jí reálně nehrozilo žádné nebezpečí, protože byla zcela mimo dosah a mimo možnosti osob, které jí měly vyhrožovat. Rodina žalobkyně sice stále čelí telefonátům za účelem zjištění místa pobytu žalobkyně, vyhrožováno jim však není. Žalobkyni nebylo vyhrožováno ze strany státních orgánů či osob s nimi spojených a nejednalo se o azylově relevantní motiv pronásledování. Žalobkyně se navíc dokázala výhrůžkám vyhnout tím, že se přestěhovala do jiné části N. Policie se navíc podněty žalobkyně zabývala. Tím, že se žalobkyně na policii obrátila zároveň potvrdila, že policejním složkám důvěřuje. Soukromé osoby nedisponují pravomocí ani schopnostmi k nalezení žalobkyně, není způsob, jak zjistit, kdy a kam se žalobkyně vrátí. V N. je navíc několik mezinárodních letišť. Žalobkyně sama přiznala, že pokud se o jejím návratu vyděrači nedozví, žádné potíže mít nebude. Dle žalovaného lze o motivu žalobkyně k odjezdu z vlasti pochybovat, jako daleko logičtější se jeví snaha o život v ČR spolu s otcem jejího nezletilého syna.
12. Pokud jde o možnost udělení humanitárního azylu, správní orgán se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobkyně, přihlédl i k tomu, že žalobkyně má nezletilého syna, neshledal však žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu žalobcům.
13. K posouzení udělení doplňkové ochrany žalobkyni žalovaný uvedl, že možnost, že bude žalobkyně nalezena neznámými osobami, které jí měly vyhrožovat, je téměř vyloučena. Doplnil, že žalobkyně má možnost požádat o pomoc policii, kterou již ve věci kontaktovala a která započala vyšetřování. Žalobkyně svou situaci v N. vyřešila tím, že se přestěhovala a změnila si telefonní číslo. Soukromé osoby nemají, jak žalobkyni najít.

Žalobkyni v případě návratu do vlasti nehrozí přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.

14. Žalovaný se dále zaměřil na hrozbu, kterou představuje teroristická organizace Boko Haram. Dle informací o zemi původu se jedná o závažnou hrozbu, teroristická organizace však operuje výhradně v severních státech, nikoliv v místech, kde žalobkyně před svým odjezdem pobývala. Žalobkyni proto nehrozí ani nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

II. Žaloba

15. Žalobkyně tvrdí, že postup žalovaného byl chybný, neboť ji opomněl považovat za zranitelnou osobu. Žalobkyně je matkou nezletilého syna, o kterého sama pečuje, neboť dosud nesdílí společnou domácnost s otcem svého nezletilého syna. Nepřihlédnutí k postavení žalobkyně jako zranitelné osoby představuje zásadní vadu řízení.
16. Žalobkyně byla ve vlasti vystavena pronásledování z důvodu příbuzenského vztahu a rodinné příslušnosti k politicky angažovaným osobám. Jedná se o příslušnost k určité sociální skupině. Pronásledování na základě rodinných vazeb je dle judikatury Nejvyššího správního soudu dlouhodobě uznáváno jako důvod pro udělení azylu. Není relevantní argumentace žalovaného o tom, že se věcí zabývá policie. Žalobkyně doložila, že policie v N. nejedná efektivně, vyšetřování stále probíhá a ochrana státních orgánů není dostatečná. Pokud se osoby, které žalobkyni vyhrožují, dozví, kde se žalobkyně nachází a pokud na ni získají kontakt, je naprosto zřejmé, že jí budou opět vyhrožovat. Budou po ní chtít peníze, či dokumenty po otci.
17. Jsou také dány důvody pro udělení humanitárního azylu žalobcům, v České republice totiž žije otec žalobce b). Nutnost návratu žalobců do N. by zhatila jedinečnou příležitost sjednotit rodinu. Česká republika musí ctít právo na rodinný život a činit vše proto, aby každý toto právo měl a mohl ho maximálně využít. Pokud bude žalobkyni a žalobci azyl udělen, začnou bydlet s otcem žalobce a dojde k vytvoření stabilního rodinného zázemí.
18. V případě návratu do N. hrozí žalobcům vážná újma. Žalobkyně se již v minulosti musela skrývat a opakovaně se stěhovat, aby unikla před osobami, které ji pronásledovaly. Pokud by byla nucena k návratu, stejná situace by se nepochybně opakovala. N. navíc čelí vážnému ohrožení ze strany teroristické skupiny Boko Haram, která útočí na civilní obyvatelstvo. Vnitrostátní ochrana není efektivní, což potvrdila i zkušenost žalobkyně s vnitrostátní policií. V případě návratu by tak žalobcům hrozilo riziko vážné újmy i z důvodu svévolného násilí. Nikdy není dopředu zřejmé, kde teroristická organizace zaútočí příště. Žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

III. Vyjádření žalovaného

19. Žalovaný s žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Žalobní námitky jsou dle něj neopodstatněné, skutečnosti prezentované žalobkyní nejsou důvodem k udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný především zopakoval důvody napadeného rozhodnutí. Dále mj. uvedl, že žalobkyně nebyla obětí azylově relevantního pronásledování, nebyla pronásledována z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Bylo zjištěno, že důvodem vyhrožování byla snaha získat od žalobkyně peníze a blíže neurčené dokumenty. Důvody, pro které byl otec žalobkyně zavražděn, žalobkyně nezná. Nigerijská policie se podněty žalobkyně vždy zabývala. Vyšetřování vyhrožování stále probíhá.

20. Žalobkyně svou situaci v zemi původu vyřešila tím, že se odstěhovala a zbavila se své původní SIM karty. Její příbuzné v N. zůstaly. Žalobkyně vztáhla nebezpečí vyhrožování pouze ke své osobě. Pravděpodobnost nalezení žalobkyně v zemi s 200 miliony obyvatel je mizivá. Žalovaný rovněž zopakoval své pochybnosti ohledně motivace žalobkyně k vycestování z vlasti. Napadeným rozhodnutím nedošlo k porušení mezinárodních závazků České republiky. Žalovaný poukázal na možnost řešení rodinné situace prostředky zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Žalobkyně neuvedla, k jakému zásahu do jejích práv mělo dojít v důsledku toho, že nebyla posuzována jako zranitelná osoba.

IV. Jednání před krajským soudem

21. Soud ve věci nařídil jednání na 17. 4. 2026, které se uskutečnilo za přítomnosti žalobkyně, její právní zástupkyně a zástupkyně žalovaného. Jednání bylo žalobkyni tlumočeno do angličtiny.
22. Právní zástupkyně žalobkyně odkázala na žalobu a dále i s ohledem na aktuální informace o zemi původu (soudem zaslané zprávy) uvedla, že politická angažovanost a z ní vyplývající konflikty se mohou promítat i do širších komunitních a rodinných vazeb. Napadené rozhodnutí sice zdůrazňuje, že výhrůžkám čelila pouze žalobkyně, nikoliv ostatní členové její rodiny, ale byla to právě žalobkyně, která uvedla, že od svého politicky aktivního otce, který se zabýval veřejnými zakázkami, dostala peníze, nějaké dokumenty. A domnívá se, že právě toto bylo důvodem výhrůžek a pronásledování. Správní orgán uzavírá, že se nejednalo o pronásledování, uplatňování politických práv a svobod, ale o jakousi nelegální činnost soukromých osob a že je toto pronásledování patrně vyšetřováno policií. Pro takové tvrzení správní orgán nemá žádné podklady a v tomto kontextu právní zástupkyně žalobkyně zdůraznila nutnost aplikace důkazního standardu přiměřené pravděpodobnosti. Žalobkynin popisovaný stav věci odpovídá informacím uvedeným ve zprávách Agentury EU pro azyl, ze kterých vyplývá existence rozsáhlé korupce v justici, úplatků na všech stupních řízení a nízké důvěry veřejnosti v soudnictví v N. Strach žalobkyně z dalšího politického pronásledování trvá.
23. Právní zástupkyně žalovaného trvala na správnosti napadeného rozhodnutí. Žalovaný řešil všechny skutečnosti sdělené žalobkyní v průběhu správního řízení. Odkázala též na vyjádření k žalobě a dodala, že správní orgán nepřehlédl i další důvody, pro které žalobkyně načasovala příjezd do České republiky právě v té době, kdy přicestovala. A důvody, pro které primárně přicestovala.
24. Soud dal následně účastníkům možnost vyjádřit se ke zprávám Agentury EU pro otázky azylu z listopadu 2025, a to ke Zprávě o zemi původu – N.: *Zaměření na zemi*, a ke Zprávě o zemi původu – N.: *Bezpečnostní situace*, které jsou rovněž veřejně dostupné na internetových stránkách EUAA. Účastníci potvrdili, že se se zprávami EUAA seznámili. Právní zástupkyně žalobkyně k těmto zprávám již nechtěla nic dodat, právní zástupkyně žalovaného uvedla, že tyto zprávy nezohledňují konkrétní azylový příběh žalobkyně.
25. Žalobkyně následně využila prostor k vyjádření a také zodpověděla otázky položené ze strany soudu a právních zástupkyň účastníků řízení. Uvedla, že případ (zabití jejího otce) nebyl vyšetřen či uzavřen, ti lidé normálně chodí po ulicích i přesto, co udělali. Osobně se s těmi lidmi nesetkala, jeden z nich jí ale volal, protože od otce zjistil její číslo, a chtěl dokumenty. Žalobkyně o žádných dokumentech nic neví. Poté, co se rodina přestěhovala

do státu O., města A., je už tyto osoby nevyhledaly, ani je jinak nekontaktovaly. V tomto místě nyní žije její rodina (matka a dcery žalobkyně). Co se týká v žalobě vyjádřených obav z činnosti hnutí Boko Haram, jedná se o obavy obecné, žalobkyně je nechtěla jakkoli konkretizovat.

26. Co se týká rodinné situace žalobkyně, kromě žalobce zde má ještě další cca dvouměsíční dítě (pozn. soudu – dítě měla s sebou na jednání), otcem dětí je stejná osoba. Žalobkyně s dětmi pobývá v azylovém zařízení, s jejich otcem nežije, a to z finančních důvodů.
27. Soud následně ukončil dokazování a po závěrečných návrzích jednání ukončil a následně postupoval podle § 54 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.).

V. Posouzení věci samé

28. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s., ve spojení s § 32 odst. 9 zákona o azylu a čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU, tzv. procedurální směrnice).
29. Žaloba není důvodná.
30. Soud se nejprve zabýval tím, zda bylo namístě na žalobkyni a jejího nezletilého syna nahlížet jako na zranitelné osoby ve smyslu zákona o azylu, a pokud ano, zda jejich osobní situace vyžadovala poskytnutí podpory k uplatňování práv a plnění povinností žadatele o mezinárodní ochranu. Podle čl. 2 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) se „žadatelem, který potřebuje zvláštní procesní záruky“, rozumí žadatel, jehož možnost požívat práv a plnit povinnosti podle této směrnice je vzhledem k jeho osobní situaci omezena.
31. Čl. 24 odst. 1 procedurální směrnice ukládá členským státům povinnost posoudit v přiměřené lhůtě po podání žádosti o mezinárodní ochranu, zda jde o žadatele, který potřebuje zvláštní procesní záruky. Podle čl. 24 odst. 3 téže směrnice členské státy zajistí, aby žadatelům, u nichž bylo zjištěno, že takové záruky potřebují, byla poskytnuta náležitá podpora umožňující jim v průběhu azylového řízení požívat práv a plnit povinnosti stanovené touto směrnicí. Z judikatury Soudního dvora Evropské unie (SDEU) přitom plyne, že tato povinnost nesmí být naplňována pouze formálně, nýbrž musí vést ke skutečnému individuálnímu posouzení procesní situace žadatele a případně k přizpůsobení vedení řízení jeho potřebám (srov. např. rozsudek SDEU ze dne 17. 12. 2020 ve věci C-808/18).
32. Ve vnitrostátní právní úpravě jsou tyto požadavky promítnuty zejména do § 2 odst. 1 písm. i) a § 10 odst. 4 zákona o azylu. Podle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu se zranitelnou osobou rozumí mimo jiné rodič nebo rodina s nezletilým dítětem. Podle § 10 odst. 4 zákona o azylu ministerstvo v souvislosti s poskytnutím údajů k podané žádosti určí, zda je žadatel zranitelnou osobou; jde-li o žadatele, který je zranitelnou osobou, dále určí, zda tento žadatel s ohledem na svou osobní situaci potřebuje podporu k uplatňování práv a plnění povinností podle tohoto zákona, které souvisejí s řízením o udělení mezinárodní ochrany.
33. Z uvedeného plyne, že je třeba rozlišovat mezi samotným postavením zranitelné osoby a otázkou, zda konkrétní zranitelná osoba v daném řízení potřebuje zvláštní podporu či procesní opatření. Identifikace zranitelných osob mezi žadateli o mezinárodní ochranu je zásadní, neboť z unijního i vnitrostátního práva jim plynou zvláštní ochrana a procesní

záruky. Jejím cílem je zajistit, aby se řízení mohly účastnit plnohodnotně a aby nebyly v důsledku své situace znevýhodněny (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 9. 2023, č. j. 5 Azs 156/2023-32; dále též srov. rozsudek NSS ze dne 8. 12. 2022, č. j. 5 Azs 306/2022-48).

34. V projednávané věci soud konstatuje, že žalobkyně a její nezletilý syn jsou zranitelnými osobami ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, neboť jde o rodiče a rodinu s nezletilým dítětem, v tom je třeba odůvodnění napadeného rozhodnutí korigovat. Tato skutečnost však sama o sobě ještě bez dalšího neznamená, že v konkrétním řízení musela být poskytnuta další zvláštní podpora ve smyslu § 10 odst. 4 zákona o azylu a čl. 24 procedurální směrnice. Potřebu takové podpory je třeba posoudit individuálně s ohledem na osobní poměry žadatelů. A to žalovaný učinil. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, z jakých důvodů žalovaný dospěl na základě konkrétních okolností k závěru, že u žalobců není potřeba zvláštní podpory.
35. Soud se s tímto závěrem ztotožnil. Ze správního spisu nevyplývá, že by u žalobkyně byly dány zdravotní, psychické, komunikační nebo jiné překážky, které by jí bránily účinně uplatňovat její procesní práva. Žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu za sebe i za svého syna, dostavila se k pohovoru a byla schopna souvisle uvést důvody své žádosti. Současně soud samostatně zohlednil i postavení nezletilého syna a neshledal ve spise žádné konkrétní indicie, že by jeho věk, zdravotní stav nebo jiné individuální okolnosti vyžadovaly zvláštní procesní opatření nad rámec jeho zastoupení matkou. Tento závěr soud neopírá pouze o to, že žalobkyně sama zvláštní potřeby netvrdila, nýbrž o celkové posouzení obsahu správního spisu a zjištěných okolností věci. Za této situace soud neshledal, že by žalovaný porušil povinnost vyplývající z § 10 odst. 4 zákona o azylu nebo z čl. 24 procedurální směrnice. Žalobci současně ani neuváděli, v čem konkrétně mělo spočívat zkrácení na jejich procesních právech v důsledku neposkytnutí zvláštní podpory.

Existence azylově relevantních důvodů

36. Žalobkyně v žalobě tvrdí, že jsou dány důvody pro udělení azylu proto, že byla ve vlasti vystavena pronásledování z důvodu příbuzenského vztahu a rodinné příslušnosti k politicky angažovaným osobám. V tom spatřuje příslušnost k určité sociální skupině. Bylo proto nutno posoudit, zda žalovaný postupoval správně, pokud žalobcům neudělil azyl dle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu.
37. Azyl dle § 12 písm. a) zákona o azylu se cizinci udělí tehdy, pokud bylo zjištěno, že je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. To v případě žalobkyně naplněno nebylo. Žalobkyně nikdy nebyla politicky aktivní, sama uvedla, že se o politiku nezajímala, a netvrdila, že by jí adresované výhrůžky směřovaly vůči ní pro její vlastní politické postoje nebo činnost.
38. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu se azyl udělí tehdy, má-li cizinec odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. V nyní posuzované věci bylo proto třeba zabývat se zejména tím, zda žalobkyně mohla být pronásledována pro příslušnost k určité sociální skupině spočívající v rodinné vazbě na politicky angažovaného otce, případně pro zastávání či přičítání politických názorů.
39. Pojem určité sociální skupiny je třeba vykládat eurokonformně ve světle čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (dále jen „kvalifikační směrnice“). Jak vyložil SDEU, existence určité sociální skupiny předpokládá kumulativní splnění dvou

podmínek: zaprvé, příslušníci skupiny sdílejí vrozený charakteristický rys, společnou minulost, kterou nelze změnit, nebo charakteristiku či přesvědčení natolik zásadní pro jejich identitu nebo svědomí, že osoba nemá být nucena se jich zřeknout; zadruhé, tato skupina má v dotyčné zemi odlišnou totožnost, protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou (srov. rozsudek SDEU ze dne 7. 11. 2013, *X, Y a Z*, spojené věci C-199/12 až C-201/12; rozsudek ze dne 16. 1. 2024, *WS*, C-621/21). Obdobně Nejvyšší správní soud dovodil, že „určitá sociální skupina“ je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo je alespoň takto společností vnímána; riziko pronásledování samo o sobě tuto charakteristiku nevytváří (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004-60, č. 364/2004 Sb. NSS).

40. Rodina může za určitých okolností takovou sociální skupinu představovat (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2015, č. j. 4 Azs 114/2015-27). Současně však platí, že ani pouhá příslušnost k určité sociální skupině sama o sobě nepostačuje; rozhodující je existence odůvodněného strachu z pronásledování směřujícího vůči žadateli právě jako příslušníku takové skupiny (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 8. 2016, č. j. 5 Azs 243/2015-44). Samotný fakt, že rodinný příslušník žadatele byl osobou společensky, nábožensky či politicky významnou, proto bez dalšího nezakládá odůvodněnou obavu z pronásledování osoby žadatele (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 9. 2014, č. j. 6 Azs 192/2014-30).
41. V nyní posuzované věci je nutno uvést, že příbuzenský vztah k politicky angažovanému otci představuje znak vrozený a nezměnitelný. To však samo o sobě nepostačuje k závěru, že žalobkyně byla nebo by mohla být pronásledována právě z důvodu této rodinné příslušnosti. Zprávy o zemi původu sice samy o sobě nemohou vyloučit individuálně cílené pronásledování, v projednávané věci však neposkytují oporu pro závěr, že by v N. existovalo obecné či systematické pronásledování rodinných příslušníků politicky angažovaných osob z politických důvodů. Z nich naopak plyne především obecná bezpečnostní nestabilita, kriminalita, únosy, separatistické násilí a útoky různých ozbrojených skupin, nikoli ustálená praxe cíleného postihování rodinných příslušníků politiků právě pro jejich rodinnou vazbu.
42. Ani skutková tvrzení žalobkyně ve správním řízení takový závěr nepodporují. Žalobkyně v řízení před žalovaným netvrdila, že jí bylo vyhrožováno z důvodu samotného příbuzenského vztahu k jejímu politicky angažovanému otci. Naopak při pohovoru důvody vyhrožování konkretizovala tak, že osoby, které jí vyhrožovaly, po ní požadovaly peníze a blíže nespecifikované dokumenty, o nichž se domnívaly, že jimi disponuje po svém otci. Z vlastního azylového příběhu žalobkyně proto plyne, že bezprostředním motivem jednání těchto osob byla domnělá dispozice s peněžními prostředky a dokumenty, nikoli samotná rodinná příslušnost k politicky činné osobě. Této verzi navíc neodpovídá ani to, jak žalobkyně sama uváděla, že její matce a sestře vyhrožováno nebylo a že jim žádné nebezpečí nehrozí; tato skutečnost sice sama o sobě nevylučuje zaměření pozornosti pouze na žalobkyni, oslabuje však tvrzení, že důvodem výhrůžek byl již samotný příbuzenský vztah k otci. Za této situace lze uzavřít, že žalobkyně nečelila výhrůžkám jako příslušnice rodiny coby sociální skupiny. Není zde tedy dána požadovaná souvislost mezi tvrzeným jednáním soukromých osob a azylově relevantním důvodem.
43. Nelze pak dospět ani k závěru, že by žalobkyni hrozilo pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně sama uvedla, že se o politiku nezajímala a politicky činná nebyla. Výhrůžky, které jí byly adresovány, sice mohly nepřímo souviset s politickou angažovaností jejího otce, avšak

podle vlastních tvrzení žalobkyně byly motivovány především snahou získat finance a dokumenty. Souvislost s politickou činností otce tak zůstala toliko zprostředkovaná a majetkový motiv z tvrzeného skutkového děje zjevně převažuje. Žalovaný proto nepochybil, pokud v případě žalobkyně neshledal důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. a) ani b) zákona o azylu.

Národní humanitární azyl

44. Soud dále přezkoumal závěr žalovaného, který žalobcům neudělil národní humanitární azyl. Předně je nutno konstatovat, že na udělení národního humanitárního azylu není právní nárok, posouzení možných důvodů pro udělení tohoto typu azylu závisí na správním uvážení, které soud přezkumává v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003–38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003–48). Soud především zkoumá, zda žalovaný při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu neporušil zákaz libovůle (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004–55), nepřisluší mu nahrazovat správní uvážení náležející správnímu orgánu vlastním uvážením soudním.
45. V nyní řešené věci soud neshledal, že by žalovaný zákaz libovůle porušil. Žalovaný se zabýval individuální situací žalobců, nenalezl však žádné skutečnosti, které by bylo možné považovat za zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu z humanitárního důvodu. Žalobkyně je dospělou, svéprávnou a praceschopnou osobou a její syn je zdravý. Na tomto závěru nic nemění ani zjištění na jednání před soudem, že žalobkyně mezitím porodila další dítě. Důvodem dle žalovaného není ani to, že na území České republiky pobývá otec nezletilého žalobce (resp. dalšího dítěte žalobkyně). Žalovaný žádnou podstatnou skutečnost při posouzení možnosti udělení národního humanitárního azylu nepřehlédl. Posouzení žalovaného bylo dle soudu dostatečně a logicky odůvodněno.

Doplňková ochrana

46. Soud se dále zabýval tím, zda žalovaný správně vyhodnotil, že v případě žalobců nebyly dány důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu.
47. Při posuzování důvodnosti obav z vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu se vychází z tzv. testu reálného nebezpečí. O reálné nebezpečí se jedná tehdy, pokud má žadatel dobré důvody se domnívat, že jej může s významnou pravděpodobností postihnout vážná újma. Tento standard je přísnější než test přiměřené pravděpodobnosti pronásledování podle § 12 zákona o azylu, nejde však o standard praktické jistoty (srov. rozsudky NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, a ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70; dále též rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2013, č. j. 1 Azs 16/2013-20).
48. Žalobkyně při jednání před soudem svou obavu částečně konkretizovala. Uvedla, že případ zabití jejího otce nebyl řádně vyšetřen ani uzavřen, že osoby, které považuje za odpovědné, se nadále pohybují na svobodě a že jedna z nich jí v minulosti telefonovala a požadovala po ní dokumenty, o nichž žalobkyně tvrdí, že o nich nic neví. Lze tedy vycházet z toho, že žalobkyně subjektivně pocituje obavu z vážné újmy na zdraví, případně i na životě, tedy újmy podřaditelné pod § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
49. Vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu může být způsobena i nestátními aktéry. Pro posouzení tohoto důvodu ochrany je však vždy podstatné, zda stát je schopen a ochoten poskytnout proti takovému jednání účinnou ochranu ve smyslu § 2 odst. 5 a 6 zákona o azylu (srov. rozsudky NSS ze dne 24. 4. 2015, č. j. 5 Azs 50/2014-34,

ze dne 8. 10. 2015, č. j. 5 Azs 205/2014-33, a ze dne 26. 4. 2018, č. j. 9 Azs 440/2017-39). Současne platí, že při posuzování žádosti je třeba nejprve vycházet z podmínek panujících v té části země původu, odkud žadatel pochází a kde žil, a teprve následně zkoumat, zda je v jiné části země dána reálná a přiměřená možnost vnitřního přesídlení podle § 2 odst. 7 zákona o azylu (srov. rozsudky NSS ze dne 25. 1. 2017, č. j. 4 Azs 197/2016-94, či ze dne 16. 10. 2020, č. j. 5 Azs 73/2019-61).

50. V nyní posuzované věci soud nepřehlíží, že podle tvrzení žalobkyně nebyl případ zabití jejího otce řádně uzavřen a osoby, které považuje za odpovědné, se nadále pohybují na svobodě. Tato okolnost zpochybňuje plnou efektivitu postupu orgánů činných v trestním řízení, sama o sobě však bez dalšího neprokazuje, že by n. stát nebyl schopen nebo ochoten poskytovat ochranu ve smyslu § 2 odst. 5 a 6 zákona o azylu.
51. Z výpovědi žalobkyně vyplynulo, že poté, co se rodina přestěhovala (ve správním řízení uváděla město S., které je ve státě L., na jednání před soudem uváděla město A. ve státě O., a to i jako aktuální místo pobytu rodiny žalobkyně), ji osoby, jichž se obává, již dále nevyhledaly ani nekontaktovaly. V tomto místě nyní nadále žije matka žalobkyně i její dcery. Žalobkyně rovněž uvedla, že před odjezdem pobývala po určitou dobu v La. za účelem vyřízení víz a ani tam žádné potíže neměla. Tyto skutkové okolnosti oslabují závěr o existenci reálného nebezpečí vážné újmy. Žalobkyně po prvních výhrůžkách v N. ještě po určitou dobu pobývala, změnila místo pobytu a po přesunu rodiny do města S., resp. A. již nebyla vyhledávána ani prostřednictvím členů své rodiny. Nebyla vypátrána ani během pobytu v L. Z toho lze usuzovat, že osoby, jichž se obává, nedisponují takovými možnostmi, aby byly s to žalobkyni v jiné části N. reálně nalézt.
52. Soud se dále zabýval tím, zda je v N. zajištěna ochrana státu před jednáním soukromých osob. Ze skutkových tvrzení žalobkyně plyne, že se obrátila na policejní orgány, které se věci zabývaly, byť podle jejího názoru nikoli dostatečně účinně. Ze zpráv o zemi původu nevyplývá, že by stát byl vůči kriminalitě soukromých osob zcela pasivní. Ve státě L. (zde se nachází i město S.) bezpečnostní složky reagovaly na únosy a jinou kriminalitu společnými hlídkami, zatýkáním organizovaných skupin a operacemi proti kultovnímu násilí (EUAA, N.: Bezpečnostní situace, s. 180-181). Obdobně i ve státě O. zprávy uvádějí dodatečné hlídky podél ohnisek únosů, využití sledovacích prostředků, společné hlídky policie států O. a L., sdílení zpravodajských informací se sousedními státy, nábor dalších pracovníků do bezpečnostní sítě Amotekun a úspěšné policejní operace proti únosům a jiným pachatelům (tamtéž, s. 164-165).
53. Je pravdou, že uvedené zprávy současně poukazují i na nedostatky v činnosti bezpečnostních složek. Ve vztahu k L. zmiňují jejich přetížení a jednotlivá pochybení (EUAA, N.: Bezpečnostní situace, s. 181). Tyto nedostatky však samy o sobě neprokazují, že by stát nebyl schopen nebo ochoten poskytovat ochranu ve smyslu § 2 odst. 5 a 6 zákona o azylu; ukazují spíše na ochranu nedokonalou. Za významné považuje soud rovněž to, že v N. je ústavně zaručeno právo volného pohybu a pobytu v jakékoli části země a konzultované zdroje neuvádějí konkrétní administrativní překážky vnitrostátního přesídlení, byť v praxi je mobilita znesnadňována existencí různých kontrolních stanovišť (EUAA, N.: Zaměření na zemi, s. 133).
54. Při posouzení možnosti vnitřního přesídlení soud zohlednil, že jiná část země je pro žalobkyni právně i fakticky dostupná, že přesun do ní (stát L. – města S. a L.) byl v minulosti účinným řešením, neboť po přestěhování rodiny do jiného města (S., resp. A. ve

státě O.) již nebyla vyhledávána. Dle sdělení žalobkyně na jednání pobývá její nejbližší rodina aktuálně ve městě A. ve státě O., kde problémům nečelí. Současně nic nenásvědčuje tomu, že by jí hrozilo faktické navrácení do místa, v němž se naposledy setkala (telefonicky přímo, zprostředkovaně přes rodinu) s výhrůžkami. Za této situace lze uzavřít, že pobyt v jiné části (oblasti, městě) N. pro žalobkyni představuje reálnou a proveditelnou alternativu ve smyslu § 2 odst. 7 zákona o azylu (srov. rozsudky NSS č. j. 4 Azs 197/2016-94 a č. j. 5 Azs 72/2019-42).

55. Žalobkyně dále v žalobě poukázala na činnost hnutí Boko Haram. Při jednání však výslovně uvedla, že jde toliko o obavy obecné, které nechtěla nijak konkretizovat. Ani tato námitka proto ve světle zpráv o zemi původu žalobkyně nemůže obstát. Z aktuálních zpráv plyne, že činnost Boko Haram a ISWAP (jedná se o jednu z frakcí Boko Haram) zůstává soustředěna především do severovýchodní Nigérie, zejména do států Borno a Yobe (EUAA, Nigérie: Bezpečnostní situace, s. 73-75). Naproti tomu v Lagosu zprávy popisují především kriminalitu, kultovní násilí a jinou bezpečnostní nestabilitu, nikoli působení Boko Haram (tamtéž, s. 178-181). Ani ve státech jihozápadu, k nimž se vztahují podklady o O., zprávy neukazují na situaci srovnatelnou se severovýchodním povstáním Boko Haram, nýbrž především na únosy, kriminalitu a jiné formy lokálního násilí (tamtéž, s. 163-165).
56. Při posouzení důvodu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu je přitom rozhodné, zda v dotčené části země původu probíhá vnitřní ozbrojený konflikt a zda intenzita svévolného násilí dosahuje takové úrovně, že civilistovi hrozí vážné a individuální ohrožení ve smyslu judikatury SDEU (srov. rozsudky ze dne 17. 2. 2009, *Elgafaji*, C-465/07, a ze dne 30. 1. 2014, *Diakité*, C-285/12). Taková situace však podle předložených zpráv není dána ani v Lagosu, ani ve státě Ogun.
57. Za situace, kdy žalobkyně po přesunu rodiny do města S., resp. A. přestala být vyhledávána, ani během pobytu v L. nebyla vypátrána, kdy nigerijský stát nelze považovat za zcela neochotný či neschopný poskytovat ochranu proti kriminalitě soukromých osob a kdy jiná část země je pro žalobkyni právně i fakticky dostupná, soud neshledal, že by jí v případě návratu do N. hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ani podle § 14a odst. 2 písm. b), ani podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný proto nepochybil, pokud uzavřel, že v případě žalobkyně nebyly splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany.

VI. Závěr a náklady řízení

58. Krajský soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí nedostatky, které mu žalobkyně vytýkala. Soud neshledal ani jiné důvody, pro které by bylo na místě napadené rozhodnutí zrušit; žalobu proto jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
59. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s. Žalobci neměli ve věci úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47). Odměna a náhrada hotových výdajů ustanovené zástupkyně žalobců budou určeny samostatným usnesením.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 22. dubna 2026

Lenka Bahýřová v. r.
samosoudkyně